



HRVATSKI SABOR
Zastupnik Goran Aleksić

U Zagrebu, 19. rujna 2017.

Izveštaj o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju, s Konačnim prijedlogom zakona

Red. broj	Sudionik u raspravi (pojedinaac ili pravna osoba)	Tekst primjedbe odnosno prijedloga	Razlog prihvaćanja/neprihvaćanja primjedaba i prijedloga
1.	Danko Blažević	<p>Načelno: Problem se javlja za sve koji su konvertirali svoj kredit u drugu valutu, npr. moj kredit u CHF je konvertiran u EURski, a da bi se zaštitio od valutnog rizika prebacio sam ga u kunski. Po ovom prijedlogu zakona koji se odnosi samo na postojeće kredite, svi koji smo kredite dalje refinacirali i imamo nove kreditne partije, ostajemo kratkih rukava jer se stara kreditna partija računa kao u potpunosti otplaćena, a u naravi imamo i dalje kredit skoro istog iznosa koji dalje otplaćujemo</p>	<p>Primjedba se ne prihvaća.</p> <p>Ne želi se riskirati neustavnost zakona zbog njegove retroaktivnosti, pa se predviđa da zakon bude primijenjen samo na pravne poslove koji nisu završeni, u kojem se slučaju radi o tzv. kvazi-retroaktivnosti, što će detaljnije biti objašnjeno u nastavku obrazloženja.</p>
2. do 4.	Addiko Bank d.d. Raiffeisenbank Austria d.d. Sberbank d.d.	<p>Načelno: Predložene izmjene Zakona o potrošačkom kreditiranju (u nastavku teksta: „Zakon“) – prigovor Addiko Bank d.d. na predložene izmjene</p> <p>Nastavno na najnovije najave predloženih izmjena Zakona o potrošačkom kreditiranju (dalje u tekstu: „izmjene Zakona“), Addiko Bank d.d. (dalje u tekstu: „Banka“), ovime ulaže prigovor na takve izmjene.</p> <p>Banka čvrsto zastupa stajalište da predložene izmjene Zakona ne trebaju nastaviti saborsku proceduru jer iste kreću od krivih pretpostavki, u suprotnosti su s Ustavom Republike Hrvatske te će imati značajne negativne posljedice po hrvatsko gospodarstvo. Naročito će se smanjiti kapacitet kreditiranja domaćih banaka, što će se poglavito odraziti na gospodarstvo zemlje i na čitavo društvo.</p> <p>Glavne pretpostavke u obrazloženjima prijedloga izmjena Zakona temelje se na mnogo puta ponavljanim navodima kao što su „preplaćene</p>	<p>U nastavku sve banke koje su sudjelovale u javnoj raspravi skupno nazivam – Banke. Napominjem u uvodu da su primjedbe Banaka grupirane, pošto se sadržajno podudaraju, pa obrazloženje neprihvaćanja njihova mišljenja iznesenoga u javnoj raspravi dajem grupirajući primjedbe banaka prema njihovom sadržaju, bez potrebe posebna očitovanja na primjedbe koje se ponavljaju i bez imenovanja pojedinačnih Banaka koje su iznijele svoje primjedbe u javnoj raspravi.</p> <p style="text-align: center;">O POVRATNOM DJELOVANJU ZAKONA</p> <p>Prigovor o retroaktivnosti predloženog zakona nije osnovan. Naime, iz predloženog čl. 4. Zakona, Prijelazne i završne odredbe, jasno proizlazi kako bi se zakon odnosio na „otvorene“ ugovorne odnose, dakle ugovorne odnose koji su još u tijeku.</p> <p>U tom smislu radilo bi se o „kvazi-retroaktivnosti“ na način da prijedlog zakona ne zahvaća pravne situacije, konkretno ugovore sa promjenjivim kamatnim stopama zaključenim prije 1.1.2014., a koji su u cijelosti dovršeni, odnosno realizirani i otplaćeni prije njegova</p>

		<p>kamate“, „nezakonito poslovanje“, „nepoštena praksa“, pri čemu se radi o činjenično neutemeljenim optužbama. Banka je cijelo vrijeme poslovala po pozitivnim propisima koji su tada bili na snazi. Kao što je 2014., 2015. i 2016. potvrđeno od nekoliko državnih tijela kao što su, primjerice, HNB, Ministarstvo financija te Ustavni sud, prilikom implementacije zakona te propisa u pogledu elemenata kamatne stope, banke nisu počinile nikakav propust ili nezakonitost. Dodatno, a uzimajući u obzir njihove manjkavosti (naročito njihovu neustavnost, zatim pravno-nomotehničko gledište te njihove tehničke neprovedivosti), predmetni prijedlog izmjena Zakona stvara opasan presedan i to poradi niže navedenih razloga:</p> <p>Predložene izmjene Zakona su neustavne jer se njima krše:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. između ostalog, Ustavna zabrana povratnog djelovanja izmjena Zakona, jer bi izmijenjeni Zakon izmijenio pravne odnose i volju ugovornih strana koja je na zakonit način iskazana i ugovorena prije stupanja na snagu izmijenjenog Zakona. Predložene izmjene također izravno zadiru u sudbenu vlast na način da ista primjenjuje i tumači postojeće zakone, 2. predloženim se izmjenama Zakona istovremeno ignorira činjenica da banke prilikom implementacije zakona te propisa u pogledu kamatne stope nisu počinile nikakve propuste niti nezakonitosti, što je također potvrđeno službenim dokumentima Ministarstva financija¹, Hrvatske narodne banke² i Ustavnog suda, 3. predložene izmjene Zakona su nerazmjerne i također bi poništile prethodne izmjene Zakona o potrošačkom kreditiranju (“Zakon o konverziji”) 	<p>stupanja na snagu.</p> <p>Kako to navodi Ustavni sud RH u svojoj odluci U-I-3685/2015, sukladno doktrini i sudskoj praksi prava Europske unije koja je ustavnopravno primjenjiva na ovaj slučaj (primjerice, "Temelji prava Europske zajednice" Uvod u ustavno i upravno pravo EZ, II. hrvatsko izdanje/uredio M. Matulović, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 2004., str. 149. - 150.), ne bi dakle bila riječ o "pravoj (actual)" nego o "prividnoj (apparent)", odnosno "nepravoj ili kvazi-retroaktivnosti", kod koje se novo pravno pravilo primjenjuje na odnose kreirane pravnim aktima ili poslovima nastalima prije njegova stupanja na snagu, ali koji nisu dovršeni.</p> <p>U skladu sa shvaćanjima Ustavnog suda RH, spomenuta iznimka prema kojoj mjera može djelovati retroaktivno, naravno ako legitimni cilj nije moguće na drugi način ostvariti, dopuštena je.</p> <p>Ona je pritom limitirana primjenom načela razmjernosti koje u ovom kontekstu traži da je takvo povratno djelovanje nove zakonske mjere na slučajeve nastale prije njegova stupanja na snagu neophodno za postizanje željenoga cilja odnosno bitna je ocjena nužnosti takvog povratnog djelovanja za ostvarivanje proklamiranog cilja.</p> <p>Iz mojeg obrazloženja jasnim proizlazi kako je mjera svakako nužna za ostvarenje legitimnog cilja (uređenje kamatnih stopa koje nisu ugovarane između vjerovnika i dužnika te kamatnih stopa u Aneksima ugovora kojima je provedena konverzija). Sve to pogotovo imajući na umu višegodišnji period nezakonitih promjena kamatnih stopa od strane kreditnih institucija, koji je u periodu 2003-2008. potvrđen i u postupku kolektivne pravne zaštite te činjenicu da niti stupanjem na snagu ZID ZPK 2013. problem uređenja kamatnih stopa nije riješen, prije svega stoga što kamatne stope nikada nisu između vjerovnika i dužnika ugovorene, a nije ni određena metodologija na koji način bi to bilo potrebno izvršiti. Te razloge sam detaljno i uvjerljivo obrazložio u prijedlogu zakona.</p> <p>Slijedom iznijetog, a imajući na umu da se radi o posebnom zakonu</p>
--	--	---	--

		<p>koje je čak i Ustavni sud potvrdio³ te se njima narušavaju opća načela obveznog prava Republike Hrvatske.</p> <p>Prijedlog izmjena Zakona će neizbježno izazivati ogroman stupanj pravne nesigurnosti i, osim što banke dovodi u nejednak položaj u odnosu na druge vjerovnike i dužnike izvan potrošačkog kreditiranja, također ignorira činjenicu da je Banka zakonito sklopila ugovore sa svojim klijentima čime se krši jedna od najviših vrednota ustavnog poretka – načelo vladavine prava.</p> <p>Povrh toga, predložene izmjene Zakona imaju negativan utjecaj na buduća ulaganja i percepciju Republike Hrvatske u međunarodnoj zajednici i na financijskim tržištima kao države posvećene vladavini prava. U svakom slučaju ovakav prijedlog izmjena Zakona mora biti popraćen procjenom učinka, koja bi u konkretnome slučaju jasno pokazala značajno negativne posljedice te bi navela na zaključak da tako predložen prijedlog izmjena Zakona, osim što je neustavan, nanosi izuzetnu štetu Republici Hrvatskoj, kao što je gore već spomenuto.</p> <p>Problematika na koju se odnose predložene izmjene Zakona već je pokrivena postojećim zakonima koji su dijelom osporavani. Republika Hrvatska bi trebala izbjeći još jedan slučaj pravnoga akcionizma koji bi vodio u daljnje pravne sporove.</p> <p>S obzirom na sve navedeno, Banka se protivni predloženim izmjenama Zakona o potrošačkom kreditiranju, stoga nije niti potrebno iznositi primjedbe na konkretne dijelove i članke.</p>	<p>ne-sistemskeg karaktera s trajnim učinkom kojim se uvode specifične interventne zakonske mjere javnopravnog karaktera baš kao što je to bio slučaj sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (ZID ZPK 2015) tzv. Zakonom o konverziji, kako je Ustavni sud RH utvrdio u svojoj odluci U-I-3685/2015 i dr., to se prigovor retroaktivnosti zakona u ovom stadiju zakonodavne procedure ukazuje kao neosnovan.</p> <p style="text-align: center;">O POTREBNOM MIŠLJENJU EUROPSKE CENTRALNE BANKE</p> <p>Banke također prigovaraju kako uz prijedlog zakona nije zatraženo mišljenje Europske središnje banke (ESB) što je, prema njihovim navodima, „osnovni preduvjet za upućivanje zakona u saborsku proceduru“ s obzirom da zakon značajno utječe na funkcioniranje bankarskog sektora.</p> <p>Kao prvo, valja reći kako bi se nadležnost ESB za davanje mišljenja o ovoj pravnoj stvari temeljila na članku 127. stavku 4. i članku 282. stavku 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i šestoj alineji članka 2. stavka 1. Odluke Vijeća 98/415/EZ1, pod uvjetom da se radi o pravilima koja se primjenjuju na financijske institucije i to u mjeri u kojoj takva pravila značajno utječu na stabilnost financijskih institucija i tržišta.</p> <p>U smislu citiranih odredbi takav prigovor banaka pogrešan je s formalnopravnog aspekta.</p> <p>Naime, taj prigovor ne može se staviti na teret predlagatelju zakona. Sukladno citiranoj Odluci Vijeća te odredbi čl. 127. st. 4. UFEU sasvim je jasno da obvezu savjetovanja, ukoliko ona postoji, imaju „nacionalna tijela“. U tom smislu, kada je predlagatelj saborski zastupnik, kao što je ovdje slučaj, sasvim je jasno da isti niti ima mogućnost niti ovlast takvo mišljenje zatražiti sve da smatra da je ono i potrebno. Međutim, napominjem da ću pokušati riješiti taj, rekao bih prije svega formalni, a ne sadržajni problem, pa ću zatražiti da se putem Hrvatskoga sabora zatraži mišljenje.</p> <p>S druge strane, iz citiranih propisa, čl. 282. st. 5.. UFEU sasvim je jasno</p>
5. do	Erste&Steiermärkische Bank d.d.		

<p>6.</p>	<p>OTP banka Hrvatska d.d.</p>	<p>Načelno: Ovakav prijedlog nije podoban za daljnju saborsku proceduru iz suštinskih i proceduralnih razloga. Proceduralni razlozi koji onemogućavaju daljnju proceduru su: - nije traženo mišljenje Europske središnje banke, što je osnovni preduvjet za upućivanje zakona u saborsku proceduru, a s obzirom da zakon značajno utječe na funkcioniranje bankarskog sektora u cjelini; - nedostatak procjene učinaka prijedloga zakona s obzirom na značajne efekte istoga na gospodarstvo i bankovni sektor; - ne postoje opravdani razlozi za donošenje zakona po hitnoj proceduri; - obrazloženje ne navodi opravdane razloge za retroaktivnu primjenu zakona.</p> <p>Pored gore navedenog, osim što je u dijelovima nerazumljiv, većim dijelom neprovediv, te kontradiktoran između odredbi i obrazloženja, kao i s paralelnim prijedlogom izmjena Zakona o zaštiti potrošača, prijedlog je zasnovan na pogrešnim pretpostavkama, suvišan i suprotan ustavnim načelima i odredbama.</p> <p>Pogrešne pretpostavke: 1. Prijedlog ZIDZPK počiva na pogrešnoj pretpostavci da je presuda donesena u kolektivnom postupku za zaštitu interesa potrošača utvrdila ništetnost ugovornih odredbi o načinu promjene kamatne stope u pojedinačnim ugovorima o kreditu. Naime, u samoj presudi Visoki trgovački sud Republike Hrvatske ističe kako: „(...) u postupku pokrenutom na temelju zakona radi zaštite kolektivnih prava i interesa potrošača konkretna prava potrošača štite samo na posredan i apstraktan način.“ (stranica 26. citirane</p>	<p>da ESB mišljenje može dati, dakle da se ne radi o obvezi tog tijela, kao što i iz odredbe čl. 288. st. 5. UFEU proizlazi da takvo mišljenje, bez obzira na njegov sadržaj, nema obvezujuću pravnu snagu. Uvažavajući izneseno, traženje mišljenja od ESB mora se sagledati u kontekstu poštivanja demokratske procedure i ispunjenja obveza temeljem primarnog zakonodavstva EU, kao što je primjerice to obrazložio i Ustavni sud RH u svojoj odluci U-I-3685/2015 i dr. u kojoj je jasno navedeno kako je navedeno mišljenje savjetodavnog i neobvezujućeg karaktera te kako izostanak traženja istog ne može sam po sebi dovesti do neustavnosti zakona. Potrebno je pritom naglasiti da obveza traženja mišljenja ESB nastaje tek ukoliko i kada se utvrdi da zakonski prijedlog značajno utječe na stabilnost financijskih institucija i tržišta. U ovome stadiju zakonodavnog postupka, pa niti iz primjedbi Banaka, ne proizlazi niti jedna činjenica koja bi ukazivala na utjecaj prijedloga zakona na stabilnost financijskog sustava, a još manje na činjenicu da bi on bio značajan, a što je nužan uvjet kako bi postojala obveza savjetovanja sa ESB-om.</p> <p style="text-align: center;">O POVREDI NAČELA TRODIOBE VLASTI</p> <p>Zakonski prijedlog nije suštinski različit od izmjena istog zakona iz 2013. godine, no svakako daje konačno rješenje problematike kamatnih stopa i propisuje metodologiju izračuna tih kamatnih stopa. Upravo suprotno od tvrdnji Banaka, u situaciji kada odnosi nisu uređeni ugovornim putem između stranaka, odnosno takvo uređenje je u kolektivnom postupku zaštite potrošača utvrđeno ništetnim, a takvo stanje nije ni riješeno prethodnim izmjenama Zakona o potrošačkom kreditiranju, jasno je da se radi o materiji koju je moguće urediti jedino zakonodavnom regulacijom. Štoviše, predložena regulacija u potpunosti je u skladu s važećim Zakonom, a koji na identičan način (određivanjem marže i parametra) uređuje kamatne stope pri ugovaranju novih kredita. Banke navode kako se zakonskim prijedlozima zapravo „rješavaju pravne praznine i pojedinačni sporovi odnosno privatnopravni odnosi</p>
-----------	--------------------------------	---	--

		<p>presude). Samim time, ne može se obrazloženo tvrditi da bi, iz razloga što je u predmetnoj presudi odredba o jednostrano promjenjivoj kamatnoj stopi proglašena nepoštenom, sve odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi u svim ugovorima o kreditu bile ništetne.</p> <p>2. Također, iz prijedloga Zakona neosnovano proizlazi da su banke vjerovnici prilikom implementacije zakonske obveze u pogledu utvrđivanja elemenata kamatne stope (od 1.1.2014.g.) počinile bilo kakav propust ili nezakonitost.</p> <p>3. Iz same odredbe čl. 11.a. st. 5. Zakona o potrošačkom kreditiranju ne proizlazi obveza ugovaranja elemenata kamatne stope, već samo obveza definiranja istih. U pogledu navedenog pravnog pitanja jasno su svoje stajalište zauzeli i prekršajni sudovi u prekršajnim postupcima pokrenutim temeljem čl. 26. st. 1. toč. 28. Zakona o potrošačkom kreditiranju, u kojim postupcima sudovi donose presude kojima se okrivljenici (vjerovnici) oslobađaju optužbe, a koje je Visoki prekršajni sud potvrdio u žalbenim postupcima. U tom smislu netočne su tvrdnje navedene u obrazloženju prijedloga Zakona gdje se potpuno nedopušteno ukazuje da bi donošenje novog zakona bilo nužno i kako bi se „prekinule dvojbe koje traju na Visokom prekršajnom sudu koji dvoji u odlučivanju o kaznama bankama“.</p> <p>Dodatno, odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske od dana 4. svibnja 2016. godine, poslovni broj: U-I-3541/2015 i U-I-2780/2015, utvrđeno je da su banke vjerovnici postupale u skladu s važećim Zakonom o potrošačkom kreditiranju.</p> <p>Da su usklađenje s novelom ZPK banke provele sukladno zakonu potvrđuje i Ministarstvo financija</p>	<p>koju su ingerenciji sudske vlasti.“</p> <p>Navedeni prigovor potpuno je neutemeljen te uopće ne korespondira sa sadržajem zakona.</p> <p>Ukoliko tu primjedbu razmotrimo i samo na teoretskoj razini valja ukazati kako je upravo zadaća zakonodavca da pravnom regulativom popuni „prave praznine“ odnosno pobrinuti se da tih „pravnih praznina“ ne bude. Tome propisi, poglavito zakoni, i služe.</p> <p>S druge strane, čini se da je temelj prigovora to što Banke pravilno ne shvaćaju razdiobu sfera sudske i zakonodavne vlasti.</p> <p>Uređenje pitanja koja su predmet prijedloga zakona, kao što su pitanja metodologije obračuna kamata i sl., temeljna je ustavna ovlast upravo predstavničkih tijela demokracije (Hrvatskoga sabora i Vlade), i to temeljem članka 2. stavka 4. alineja 1. Ustava RH, a ne sudova. Štoviše, stav je Ustavnog suda RH kako je takva ovlast, <i>inter alia</i>, ustavni jamac mogućnosti promjena bez kojih nema napretka u provedbi nužnih gospodarskih, ekonomskih i socijalnih reformi, a time ni napretka same društvene zajednice kao cjeline, posebice u smislu općeg položaja građana i drugih subjekata koji u njoj žive, a za koje tijela predstavničke demokracije – prvenstveno Hrvatski sabor – snose punu odgovornost.</p> <p>U tom smislu prigovori Banaka potpuno su neutemeljeni.</p> <p style="text-align: center;">O PRAVNOJ NESIGURNOSTI</p> <p>U pogledu prigovora Banaka nije jasno obrazloženo na koji bi način zakonsko uređenje neugovornih kamatnih stopa uzrokovalo pravnu nesigurnost.</p> <p>Upravo suprotno, iz prijedloga zakona sasvim jasno proizlazi kako je jedan od glavnih ciljeva zakona ostvarenje pravne sigurnosti i zaštita potrošača korisnika kredita, na način da se jasno i transparentno ugovore kamatne stope u ugovorima o kreditima u kojima takva stopa nije ugovorena odnosno u ugovorima u kojima je ona i danas određena isključivo samovoljom jedne ugovorne strane.</p>
--	--	--	--

		<p>Republike Hrvatske u priopćenju za javnost od 14.01.2014.</p> <p>Osim toga, i Hrvatska narodna banka u Priopćenju za javnost od 16.03.2015. zauzima stav istovjetan stavu vjerovnika i Ministarstva financija, a u pogledu obveze vjerovnika da u skladu s čl.11.a st.5. ZPK definira parametar, te fiksni dio kamatne stope i razdoblja promjena kamatnih stopa.</p> <p>I Vrhovni je sud Republike Hrvatske u presudi u posl. br. Revt-294/2014 od 09.04.2015. (str. 35., zadnji odlomak) (u istovjetnom postupku na koji se poziva i sam predlagatelj ovih zakonskih izmjena) zauzeo stav da su tužene banke, svoje nepošteno postupanje prema potrošačima otklonile kroz primjenu odredbe čl. 11.a ZPK, navodeći da su “Takvo nezakonito postupanje banke su kasnije otklonile nakon što je odredbom čl. 11.a Zakona o potrošačkom kreditiranju i formalno propisano što sve treba sadržavati ugovorna odredba ako je ugovorena promjenjiva kamatna stopa.”</p> <p>Iz svega ovoga proizlazi da više ne postoje ugovorni odnosi u kojima je ugovorena promjenjivost kamatne stope, a gdje ne bi bili definirani parametri promjenjivosti, fiksni dio kamatne stope i razdoblja promjenjivosti, tako da nije jasno na koje ugovore bi se imale primijeniti predložene izmjene ZPK.</p> <p>Ustavnost</p> <p>4. Prijedlog izmjena ZPK polazi od netočnog činjeničnog stanja, a koji se sastoji u postojanju navodne pravne praznine u određivanju metodologije za utvrđivanje elemenata promjenjivosti kamatnih stopa, sukladno važećem čl. 11. a. st. 5. ZPK. Sve tvrdnje koje predlagatelj iznosi kao osnovu po kojoj postoji potreba za donošenje novih izmjena ZPK raspravljene su u postupku koji je prethodio donošenju izmjena ZPK 143/13, a svi amandmani predlagatelja i</p>	<p>O ODNOSU PREMA ZID ZPK 2015, TZV. ZAKONU O KONVERZIJI</p> <p>U bitnom ZID ZPK 2015 nije uređivao pitanje kamatnih stopa.</p> <p>Sljedeći prigovor banaka odnosi se na činjenicu da bi zakonom bile „poništene prethodne izmjene Zakona o potr. kreditiranju (Zakona o konverziji)“.</p> <p>Iako to u prigovoru nije navedeno, očito se isti odnosi na onaj dio zakona u kojem je regulirano kako se ono odnosi i na kredite konvertirane na temelju glave IV ZID ZPK 2015.</p> <p>Nije potpuno jasno na koji to način Banke smatraju da bi se poništile izmjene „Zakona o konverziji“ pošto se prijedlog zakona sadržajno na niti jedan način ne preklapa sa ZID ZPK 2015.</p> <p>Činjenica jest da ZID ZPK 2015 nije uopće uređivao pitanje kamatnih stopa niti je propisivao bilo kakvu metodologiju izvansudskog postupanja u smislu realizacije utvrđene povrede u postupku kolektivne pravne zaštite odnosno metodologiju obračuna kamatnih stopa na temelju kojih se konverzija kredita provodila. U tom smislu, predloženo zakonsko rješenje, nije ni u kakvoj koliziji sa ZID ZPK 2015 te je takav prigovor neutemeljen.</p> <p>O NEGATIVNIM POSLJEDICAMA ZAKONA</p> <p>Banke ističu kako bi takav zakon proizveo „negativne posljedice“ te bi „nanio štetu Republici Hrvatskoj“ zbog negativnog utjecaja na buduća ulaganja i percepciju Republike Hrvatske u međunarodnoj zajednici.</p> <p>Taj prigovor ističe se u formalnopravnom i materijalnopravnom smislu.</p> <p>U formalnopravnom smislu Banke ističu kako takav prijedlog zakona mora biti popraćen procjenom učinka zakona.</p> <p>Iz Zakona o procjeni učinaka propisa (ZPUP) međutim ne proizlazi obveza zastupnika kao predlagatelja na izradu takve procjene pa nije jasno na temelju čega se iznosi ova primjedba te se ista stoga mora odbaciti kao neosnovana.</p>
--	--	--	---

		<p>zainteresirane javnosti koji su išli u smjeru ovakvih zakonskih rješenja, odbijeni su. Osim što je predlagatelj nezadovoljan konačnim zakonskim rješenjem koji je usvojen u VII. sazivu Hrvatskog sabora, iz obrazloženja Prijedloga izmjena ZPK razvidno je da predlagatelj također nezadovoljan načinom na koji su vjerovnici proveli usklađenje sa ZPK NN 143/13, te se u tom dijelu nedopustivo stavlja u položaj sudbene vlasti.</p> <p>5. Tako se predloženim zakonskim rješenjem nastoji anulirati važeći i prethodno u Hrvatskom saboru izglasan tekst Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju NN 143/13. Osim što bi ovakav zakonski tekst imao generalno nedopušten retroaktivni učinak jer se zadire u postojeće ugovorne odnose, s učinkom od 01.01.2014. pa nadalje, odnosno s primjenom na sve postojeće (neotplaćene) kredite, ovakvim Prijedlogom izmjena ZPK predlagatelj izravno zadire u sudbenu vlast, a što se izrijeком navodi i u obrazloženju prijedloga Konačnog teksta, jer utvrđuje postojanje pravnih praznina, a što spada u isključivu nadležnost sudbene vlasti. Uz to se u prijedlogu zakona potpuno nedopušteno ukazuje da je donošenje novog zakona nužno i kako bi se „prekinule dvojbe koje traju na Visokom prekršajnom sudu koji dvoji u odlučivanju o kaznama bankama“. Po Ustavu RH sudbena vlast je samostalna i neovisna, a jedina nadležna instanca u okviru Ustavom RH zadanih ovlasti koja osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih pred zakonom može biti Vrhovni sud RH , a to nikako nije zakonodavac.</p> <p>6. Sukladno pravnom poretку Republike Hrvatske kao jedne od temeljenih ustavnih vrednota su načelo vladavine prava i načelo trodiobe vlasti, a što podrazumijeva nekoliko osnovnih postulata koji osiguravaju pravnu sigurnost svih njezinih</p>	<p>U materijalnopravnom smislu također nije jasno ne temelju kojih činjenica i dokaza Banke stavljaju svoje primjedbe. Ne postoji naime niti jedan razumno prihvatljiv podatak ili čak indicija koja bi ukazivala na bilo kakve negativne posljedice toga što bi se zakonski propisala procedura izvansudskog rješavanja sporova po potraživanjima koja se temelje na utvrđenoj povredi prava potrošača u postupku kolektivne pravne zaštite.</p> <p>U tom smislu, predloženi zakon niti teoretski ne može nametnuti adresatima bilo kakav prekomjeren teret, zasigurno nikakav koji se ne bi temeljio na prethodno sudski utvrđenoj povredi prava, što uopće i nije predmet regulacije ovog zakona.</p> <p>Ponovno se ističe, prijedlog zakona ne utvrđuje bilo kakva prava i obveze, ne utječe na ugovorne odnose niti propisuje uvjete pod kojima bi se utvrđivala povreda bilo kojih propisa već propisuje proceduru izvansudskog namirenja te metodologiju obračuna koja je slijedom članka 118.c podložna sudskoj kontroli.</p> <p>S druge strane, proizlazi da sam ja kao predlagatelj zakona u samom obrazloženju jasno naveo sve pozitivne efekte takve regulacije od kojih se svakako ističe zaštita potrošača u situaciji u kojoj već postoji sudski utvrđena povreda njihovih prava, a takva regulacija bi svakako dovela do veće pravne sigurnosti pošto bi obje strane, i vjerovnik i dužnik, bile obvezane jasnim zakonskim odredbama postupovnog i metodološkog karaktera.</p> <p>Podnositelji prigovora, osim paušalnih navoda, nisu naveli niti jednu činjenicu koja bi ukazivala na negativne posljedice ovog zakona.</p> <p>S druge strane, ja sam jasno istaknuo pozitivne efekte koje će zakon proizvesti, od konačnog otklanjanja nezakonitosti i postizanja pravne sigurnosti na način da će konačno u kreditnim ugovornim odnosima kamatna stopa kao cijena tog kredita biti i ugovorena prema jasnim kriterijima.</p> <p style="text-align: center;">O ZAKONITU POSLOVANJU BANAKA</p> <p>Banke u bitnom navode kako su oni poslovali zakonito pa u tom</p>
--	--	--	---

		<p>građana i pravnih osoba, a koji se krše ovakvim zakonskim prijedlogom: - jedno od temeljnih načela obveznih odnosa jest sloboda uređenja ugovornih odnosa, pri čemu je nužno uvažavati zakonodavni okvir za pojedine vrste obveznopravnih odnosa i to onaj zakonodavni okvir koji je bio važeći u trenutku sklapanja ugovora, - generalno, zakonom se pravni odnosi uređuju pro futuro jer sukladno čl. 90. st.4. Ustava RH zakoni i drugi propisi državnih tijela i tijela koja imaju javne ovlasti ne mogu imati povratno djelovanje, a samo za pojedine odredbe zakona iz posebno opravdanih razloga moguće je propisati povratno djelovanje, - povreda načela trodiobe vlasti i povreda načela zabrane retroaktivne primjene zakona dovode do neustavnosti zakona te se time znatno narušava pravna sigurnost, - isključivo su sudovi nadležni rješavati sporove nastale moguće nezakonitom primjenom i tumačenjem zakona, i to s učinkom na točno određeni individualni pravni odnos. Zbog zadiranja zakonodavne vlasti u sudbenu te zbog retroaktivne primjene zakona Prijedlog izmjena ZPK ukazuje se kao neustavan.</p> <p>Suvišnost</p> <p>7. Budući da postojeći propisi već definiraju sve navedeno u prijedlogu, a sudovi presuđuju u slučajevima kad se jedna strana smatra oštećenom, očito je da su ovakve izmjena ZPK potpuno nepotrebne, odnosno suvišne. Budući da je iz gornjih obrazloženih načelnih primjedbi razvidno da se prijedlog treba povući, a postojeći propisi pokrivaju sve navodne razloge predlaganja izmjena ZPK, nećemo iznositi primjedbe na pojedine članke teksta, zbog nemogućnosti poboljšanja istog.</p>	<p>smislu nema potrebe za zakonskom regulativom. Navodi Banaka ne ukazuju se točnim.</p> <p>Kao što je to već u ovom mišljenju izneseno, ne bi trebalo biti sporno kako su Banke u periodu 2003.-2008. godine, u pogledu kamatnih stopa i to u svim kreditima, poslovale nezakonito pošto je to nedvojbeno utvrđeno presudom u spornu kolektivne pravne zaštite. Ono što je bitno istaknuti jest činjenica da su ugovorne odredbe o promjenama kamatnih stopa bile u tom sudskom postupku proglašene ništavnima, dakle bez učinka od samog trenutka njihovog ugovaranja (<i>ex tunc</i>).</p> <p>Takva sudska presuda stvorila je takvu situaciju da je trebalo ponovno ugovoriti, putem dodataka ugovora, način promjene tih kamatnih stopa u svim kreditima koji su ugovoreni u tom periodu, odnosno svim kreditima koji su ugovoreni na taj način.</p> <p>To kreditne institucije međutim do danas nisu učinile.</p> <p>Banke su naprotiv i nakon navedene presude kamatne stope nastavile mijenjati samovoljno, dakle bez ikakvog sudjelovanja druge ugovorne strane, iako je to u suprotnosti sa pravomoćnim presudama iz postupka kolektivne pravne zaštite te je u suprotnosti sa odredbama Zakona o obveznim odnosima, koje ne dopuštaju samovoljnu izmjenu cijene kredita.</p> <p>Banke u svojim ugovornim odnosima s potrošačima nisu ugovorile nove strukture i visine kamatnih stopa. One ih jesu definirale, i to samovoljno, ali je činjenica da ih nisu ugovorile čime su ugovorni odnosi ostali još uvijek nesređeni te ustanovljeni protivno Zakonu o obveznim odnosima. Na sve te činjenice pravilno sam ukazao.</p> <p>U prijašnjim izmjenama Zakona o potrošačkom kreditiranju određena je struktura odnosno pravilan oblik kamatne stope (marža+promjenjivi parametar), međutim nikada nije određena točna metodologija određivanja takve kamatne stope u „starim kreditima“ odnosno onima u kojima ona nije na takav način ugovorena prilikom sklapanja ugovora. Prijedlog zakona u tom smislu je u potpunosti jasan i precizan te određuje jasnu metodologiju kojom će se kamatne</p>
--	--	---	--

			<p>stope u svim kreditima u kojima to nije ugovoreno konačno urediti na jednak način.</p> <p>Relevantnim se pitanje pravne sigurnosti može postaviti samo kod pitanja utvrđenja ništetnosti aneksa ugovora koje se poslovne banke sklapale sa potrošačima u postupku konverzije kredita jer u tom slučaju zakon doista propisuje ništetnost kao sankciju.</p> <p>Međutim, razvidno je kako je predlagatelj zakona dao valjano i razumno obrazloženje za takvo postupanje koje u bitnom navodi kako su u postupku konverzije sve banke provođenje konverzije uvjetovale potpisom dodatka ugovora koji je <i>pro futuro</i> sadržavao kamatne stope određene samovoljno od strane poslovnih banaka i to baš na način koji je u postupku kolektivne pravne zaštite utvrđen kao neosnovan.</p> <p>Napominje se i kako ZID ZPK 2015, tzv. Zakon o konverziji, nigdje nije propisivao obvezu banaka da sa dužnicima <i>pro futuro</i> ili <i>ex tunc</i> ugovore kamatne stope, a još manje je propisivao metodologiju na koji način je kamatnu stopu, bilo <i>pro futuro</i> ili <i>ex tunc</i>, bilo potrebno odrediti. Sve to rezultiralo je da su kamatne stope u konverziji određene samovoljno, jednostrano i nezakonito, odnosno da one nisu bile izraz ugovorne volje obaju strana već rezultat toga da je potpis istih bio uvjet provođenja konverzije pa se stoga i sankcija koja je sada propisana ukazuje kao legitimna, razmjerna i nužna za primjenu ovog zakona.</p> <p>U sklopu prijedloga i podnesenih primjedbi ništa ne ukazuje na drugi primjereniji način konačnog uređenja kamatnih stopa.</p> <p>Sljedeći prigovor Banaka odnosi se na činjenicu da bi ovim zakonom bile „poništene prethodne izmjene Zakona o potr. kreditiranju (Zakona o konverziji)“.</p> <p>Iako to u prigovoru nije navedeno očito se isti odnosi na onaj dio zakona u kojem je regulirano kako se ono odnosi i na kredite konvertirane na temelju glave IV ZID ZPK 2015.</p> <p>Nije potpuno jasno na koji to način Banke smatraju da bi se poništile izmjene „Zakona o konverziji“ pošto se ovaj prijedlog zakona sadržajno na niti jedan način ne preklapa sa ZID ZPK 2015.</p> <p>Činjenica je naime da ZID ZPK 2015 nije uopće uređivao pitanje kamatnih stopa niti je propisivao bilo kakvu metodologiju</p>
--	--	--	---

			<p>izvansudskog postupanja u smislu realizacije utvrđene povrede u postupku kolektivne pravne zaštite, odnosno metodologiju obračuna kamatnih stopa na temelju kojih se konverzija kredita provodila. U tom smislu, predloženo zakonsko rješenje, u biti čl. 118.d, nije ni u kakvoj koliziji sa ZID ZPK 2015 te je takav prigovor neutemeljen.</p> <p>Dodao bih samo kako potreba zahvaćanja konvertiranih kredita proizlazi iz činjenice da bi u suprotnom korisnici kredita koji su proveli konverziju te koji su sada korisnici kredita u eurima bili stavljeni u nepovoljniji položaj prema drugim korisnicima istovrsnih kredita te bi postupajući na taj način zakonodavac amnestirao nezakonito određenje kamatnih stopa u konverziji te takve korisnike oštetio, kako retroaktivno tako i <i>pro futuro</i>. Naime, jednako kako je konverzija u smisli kamatnih stopa provedena suprotno odlukama donesenim u postupku kolektivne pravne zaštite tako je i kamatna stopa, pod okriljem konverzije, i <i>pro futuro</i> određena na temelju takvih nezakonitih promjena.</p> <p>U skladu sa svime navedenim, ostajem kod svojeg prijedloga koji je podržalo 78 zastupnica i zastupnika u Hrvatskome saboru te će se o tome prijedlogu raspravljati u sabornici.</p> <p>Maksimalno ću surađivati s Vladom RH i saborskim odborima kod njihova razmatranja teksta prijedloga zakona te ću uvažiti sve njihove argumentirane i utemeljene primjedbe i prijedloge, kao što ću maksimalno uvažiti i primjedbe kolegica i kolega zastupnika tijekom rasprave u sabornici.</p> <p>U međuvremenu kod uvrštavanja prijedloga zakona u dnevni red, odustao sam od hitnog čitanja i dao sam tako veći prostor za usuglašavanje odredaba.</p>
--	--	--	--

Izvještaj izradio Goran Aleksić